

HIỆU QUẢ TIỆT TRỪ *HELICOBACTER PYLORI* CỦA PHÁC ĐỒ 4 THUỐC CÓ BISMUTH 10 NGÀY Ở BỆNH NHÂN VIÊM DẠ DÀY TẠI BỆNH VIỆN TRƯỜNG ĐẠI HỌC TÂY NGUYÊN

Nguyễn Thị Lệ¹, Đỗ Thanh Hồng¹, Tống Nguyễn Bình¹, Vũ Thị Thu Hương²

Ngày nhận bài: 09/11/2022; Ngày phản biện thông qua: 26/3/2023; Ngày duyệt đăng: 31/5/2023

TÓM TẮT

Viêm dạ dày do *Helicobacter Pylori* (*H.Pylori*) là bệnh lý thường gặp hiện nay. Việc điều trị tiết trừ *H.Pylori* luôn là vấn đề được thảo luận liên tục. Do vấn đề kháng thuốc tại nhiều vùng nên phác đồ 4 thuốc có Bismuth trở thành phác đồ đầu tay tại nhiều nơi. Vì có nhiều tác dụng phụ và phải dùng nhiều lần trong ngày nên ảnh hưởng tới sự tuân thủ khi dùng thuốc điều trị mặc dù đã được tư vấn kỹ lưỡng nên chúng tôi tiến hành nghiên cứu đề tài “Hiệu quả tiết trừ *H.Pylori* của phác đồ 4 thuốc có Bismuth 10 ngày ở bệnh nhân viêm dạ dày tại Bệnh viện Trường Đại học Tây Nguyên” nhằm xác định tỷ lệ tiết trừ *H.Pylori*, các tác dụng phụ thường gặp của phác đồ này. Đây là một nghiên cứu cắt ngang mô tả trên 156 người bệnh sử dụng phác đồ 4 thuốc có Bismuth gồm Omeprazol-Bismuth-Metronidazol-Tetracyclin (OBMT) trong 10 ngày. Kết quả cho thấy, tỷ lệ tiết trừ *H.Pylori* là 87,8%. Các tác dụng phụ hay gặp nhất là mệt mỏi (56,4%), chán ăn (37,8%), buồn nôn, nôn (32,7%), đau đầu 22,4%, trong miệng có vị kim loại 17,9%, táo bón 10,3%, tiêu chảy 6,4%. Các triệu chứng lâm sàng cải thiện đáng kể sau 10 ngày điều trị. Đau thượng vị từ 84,6% xuống 26,3%, ợ hơi ợ chua từ 68,6% còn 28,8%, đầy bụng khó tiêu từ 61,5% còn 30,1%, buồn nôn và nôn từ 46,8% xuống 14,7% và nóng rát thượng vị 44,9% còn 13,5%. Tóm lại, phác đồ 4 thuốc có Bismuth 10 ngày hiệu quả trong điều trị tiết trừ *H.Pylori*.

Từ khóa: *Helicobacter Pylori*, Phác đồ 4 thuốc, Bismuth, viêm dạ dày.

1. MỞ ĐẦU

Viêm dạ dày hiện là bệnh lý tiêu hóa rất hay gặp hiện nay. Bệnh do rất nhiều nguyên nhân như các viêm nhiễm do virus, vi khuẩn, do lo lắng căng thẳng, tác dụng phụ của thuốc, chế độ ăn uống... Trong đó viêm dạ dày do *H.Pylori* là một trong số những nguyên nhân thường gặp nhất (Shailja C. Shah et al, 2021). Theo WGO (World Gastroenterology Organisation) một nửa dân số thế giới có nhiễm *H. Pylori* tuy nhiên tỷ lệ khác nhau ở từng vùng lãnh thổ (Peter Katelaris et al, 2021). Cũng theo M Zamani và cộng sự (2018) phân tích từ 73 quốc gia ở sáu châu lục cho thấy tỷ lệ lưu hành chung của nhiễm *H. Pylori* là 44,3% (95% CI: 40,9-47,7) trên toàn thế giới.

Tuy nhiên vấn đề lớn hiện nay trong điều trị tiết trừ *H. Pylori* là vấn đề kháng thuốc kháng sinh. Theo nghiên cứu của Đinh Cao Minh và cộng sự (2014) thì tỷ lệ đề kháng chung cho từng loại kháng sinh là: Clarythromycin(CLA) 56,9%, Metronidazole 44,1%, Levofloxacin 25,5%, Tetracycline 23,5% và Amoxicillin 13,7%. Theo WGO tỷ lệ kháng kháng sinh tại khu vực Đông Nam Á là: Clarythromycin 17%, Metronidazole 59%, Levofloxacin 25% và Amoxicillin 12% (Peter Katelaris et al, 2021). Do đó tại những vùng lãnh thổ có tỷ lệ kháng CLA cao >15% các hội

đồng thuận khuyến cáo không nên sử dụng phác đồ 3 thuốc cổ điển. Thay vào đó sẽ sử dụng phác đồ 4 thuốc trong đó phác đồ 4 có Bismuth được sử dụng phổ biến trong thực hành lâm sàng (Huseyin Alkim et al, 2016) (Peter Malferttheiner et al, 2016) (Carlo A. Fallone et al, 2016)(K Ming Fock, 2009). Theo Anthony O'Connor và cộng sự (2020) tổng hợp các nghiên cứu từ 4/2019 đến 4/2020 tỷ lệ tiết trừ *H. Pylori* bằng phác đồ 4 thuốc có Bismuth trong 07 ngày đến 14 ngày đạt từ 84% đến 97%. Tuy nhiên khi sử dụng phác đồ 4 thuốc có Bismuth lại ghi nhận tương đối nhiều tác dụng phụ. Theo Hồ Tấn Phát và cộng sự (2018) thấy rằng đa số bệnh nhân có tác dụng phụ (chiếm tỉ lệ 77,3%), theo nghiên cứu của Đặng Ngọc Quý Huệ và cộng sự (2016) thì tỷ lệ gặp tác dụng phụ là 81,93%, theo Anthony O'Connor và cộng sự (2020) có một nghiên cứu lớn tại châu Âu cho thấy có 36% các báo cáo có chỉ ra các tác dụng phụ, tuy nhiên một phần ba trong số đó là nhẹ và có thể tự khỏi. Vì có nhiều tác dụng phụ và phải dùng nhiều lần trong ngày nên ảnh hưởng tới sự tuân thủ khi dùng thuốc điều trị mặc dù đã được tư vấn kỹ lưỡng nên chúng tôi tiến hành nghiên cứu đề tài “Hiệu quả tiết trừ *H. Pylori* của phác đồ 4 thuốc có Bismuth 10 ngày ở bệnh nhân viêm dạ dày tại Bệnh viện Trường Đại học Tây Nguyên” nhằm xác định tỷ lệ tiết trừ

¹Bệnh viện Trường Đại học Tây Nguyên;

²Khoa Y Dược trường Đại học Tây Nguyên;

Tác giả liên hệ: Nguyễn Thị Lệ; ĐT: 0382591146; Email: Nguyenle315@gmail.com.